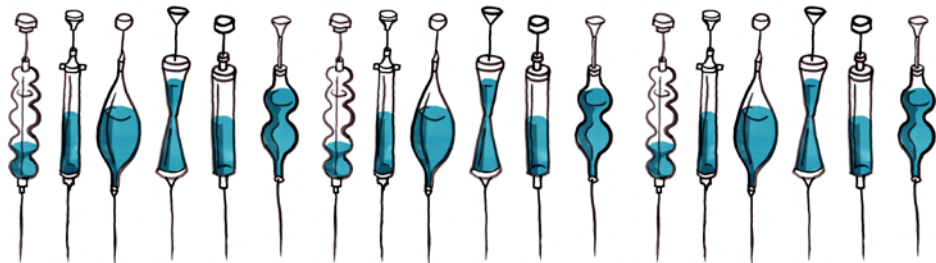

Twijfel over vaccineren CHOICE studie

VastePrik-dag | 6 oktober 2022

Daphne Bussink-Voorend

Onderzoeker Eerstelijngeneeskunde Radboudumc & AIOS M+G profiel infectieziektebestrijding

Radboudumc

Disclosure belangen spreker

(potentiële) belangenverstrengeling	Zie hieronder
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Geen
<ul style="list-style-type: none"> • Sponsoring of onderzoeksgeld • Honorarium of andere (financiële) vergoeding • Aandeelhouder • Andere relatie, namelijk ...	<ul style="list-style-type: none"> • ZonMw • Geen • Geen • Geen

Inleiding

- Traditioneel 2 groepen die sceptisch zijn over vaccinaties en waarbij de vaccinatiegraad achterblijft:
  - ‘Bible belt’ en antroposofie
- Nieuwe groep: ‘kritische prikkers’
  - Quote: *“Deze [groep] is ook sterk gehecht aan ‘natuurlijkheid’, maar plaatst bovendien veel vraagtekens bij de veiligheid van vaccins. ‘Kritische prikkers’ zijn relatief vaak hoger opgeleid, maar hun scepsis heeft zich door alle lagen van de bevolking verspreid.”*¹
- Bij lagere vaccinatiegraad, groter risico op uitbraken: bijv. mazelen

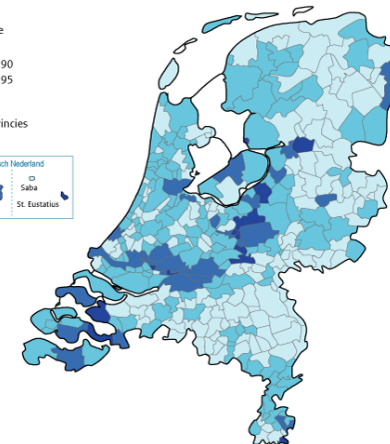
BMR-vaccinaties verslagjaar 2022

Per gemeente, cohort 2019, zuigelingen (basisimmuun zonder leeftijdsgrens*)

Percentage

— provincies

¹Vrieze J. ‘Kritische prikkers’ willen gewoon goede ouders zijn. Ned Tijdschr Geneeskd. 2020;164:C4644

NL: vaccinatiegraad & vaccine hesitancy

- Situatie in Nederland
  - Dalende vaccinatie vanaf 2012 cohort, weer stijging in cohort 2017 en 2018.
  - Cohort 2019: weer lichte daling
- Onderzoek in 2018: 19% van de ouders geeft aan een beetje of erg vaccine hesitant te zijn²
- Tot nu toe: fragmentarische kennis over ouders met vaccine hesitancy
- Wat mist: tijdstrend en kenmerken

Tabel 3 Vaccinatiegraad (%) zuigelingen naar vaccinatie per cohort

Cohort	Zuigelingen (2 jaar)						volledig ^e
	DKTP	Hib	Hep B ^d	Pneu	BMR	MenC/ACWY	
1995	95,9	95,9			96,1		
1996	95,9	96,1			95,8		
1997	95,6	95,7			95,6		
1998	95,3	95,5			95,6		
1999	95,2	95,3			95,4		
2000	95,1	95,3			95,2		
2001	95,3	95,5			95,8	56,2 ^a	
2002	95,8	96,0			96,3	95,5	
2003	94,3 ^b	95,4 ^b	15,2		95,4 ^b	94,8 ^b	
2004	94,0	95,0	17,1		95,9	95,6	
2005	94,5	95,1	17,9		96,0	95,9	
2006	95,2	95,9	18,6	94,4 ^c	96,2	96,0	
2007	95,0	95,6	19,3	94,4	96,2	96,1	
2008	95,4	96,0	19,4	94,8	95,9	95,9	
2009	95,4	96,0	19,5	94,8	95,9	95,9	
2010	95,5	96,1	19,7	95,1	96,1	96,0	
2011	95,4	95,9	51,4	95,0	96,0	95,8	
2012	94,8	95,4	94,5	94,4	95,5	95,3	
2013	94,2	94,9	93,8	93,8	94,8	94,6	
2014	93,5	94,2	93,1	93,6	93,8	93,5	91,2
2015	92,6	93,4	92,2	92,8	92,9	92,6	90,2
2016	92,4	93,1	92,0	92,6	92,9	92,6	90,2
2017	92,6	93,5	92,3	93,0	93,6	93,2	90,8
2018	93,1	93,8	93,0	93,3	93,6	93,3	91,3
2019	92,2	92,9	92,2	92,5	92,3	92,0	90,1
	(92,7) ^g	(93,3) ^g	(92,7) ^g	(92,6) ^g	(92,7) ^g	(92,8) ^g	(90,6) ^g

Vaccinatiegraad en jaarverslag Rijksvaccinatieprogramma Nederland 2021

²Hadjipanayis et al. Vaccine confidence among parents: large scale study in eighteen European countries. Vaccine 2020;38:1505-1512.

Ten threats to global health in 2019

**Air pollution and
climate change**

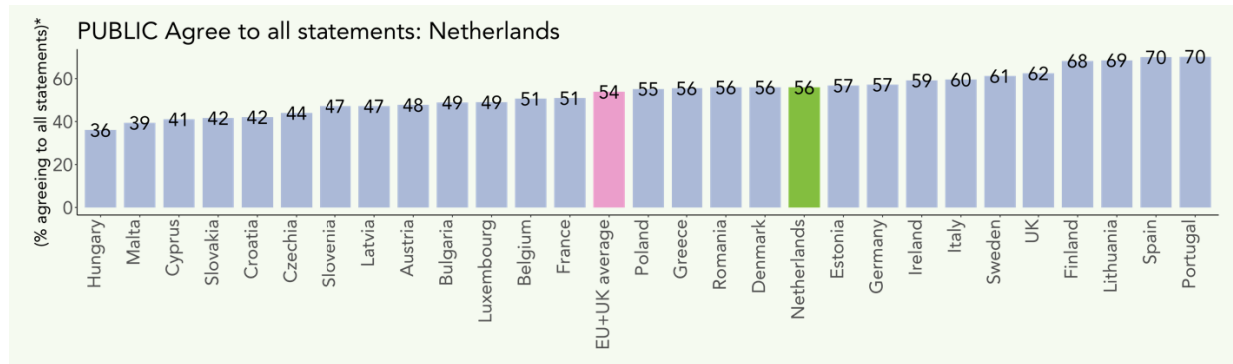
**Antimicrobial
resistance**

**Fragile and
vulnerable
settings**

Vaccine hesitancy

Vertrouwen in vaccinaties | Europa

- Vaccine hesitancy en vertrouwen in vaccinaties hangen sterk samen:
  - vertrouwen in vaccinaties ↓, vaccine hesitancy ↑

Figureiredo et al. State of Vaccine Confidence in the EU+UK 2020, a Report for the European Commission. 2020

Relevantie

- Waarom is het belangrijk om beter zicht te krijgen op vaccine hesitancy?
  - Groepen ouders met meer vaccine hesitancy in kaart brengen
  - Ondersteuning bieden aan ouders met vaccine hesitancy
  - Monitoring van de trend
  - Gericht inzetten van interventies

HPV
Vaccinatie
Keuzehulp

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

vragen?

Mijn keuze
Kijk wat jij weet over het HPV-vaccin en wat voor jou
belangrijk is om de vaccinatie wel of niet te nemen.

Ontdek jouw keuze →

<https://www.hpvkeuzehulp.nl/startpagina>

Vaccine hesitancy in Nederland

1. Wat is vaccine hesitancy?

2. Hoeveel ouders zijn vaccine hesitant?

3. Wat zijn de kenmerken van ouders met vaccine hesitancy?

4. Welke interventies zijn effectief?

Vaccine hesitancy in Nederland

1. Wat is vaccine hesitancy?

2. Hoeveel ouders zijn vaccine hesitant?

3. Wat zijn de kenmerken van ouders met vaccine hesitancy?

4. Welke interventies zijn effectief?

---

1. Wat is vaccine hesitancy?

- Conclusie: blijkbaar is er niet 1 definitie

weigeren
twijfel over veiligheid
aangepast / ander schema
vaccinatie intentie
anti-vaxx weerstand
uitstel van vaccinaties
gebrek aan vertrouwen
skepsis tav vaccinaties
vaccineren ondanks twijfel

Systematisch literatuuronderzoek¹

- Beantwoorden van de vragen:
  - 1. Wat bedoelen onderzoekers met de term ‘vaccine hesitancy’?
  - 2. Welke methoden worden gebruikt om dit vast te stellen bij individuen?
- ‘Grote CAT opdracht’: 7 427 artikelen gescreend, 422 artikelen geselecteerd
- Bevindingen:
  - Met de term ‘vaccine hesitancy’ worden uiteenlopende zaken aangeduid: gedachten en gevoelens, gedrag, besluitvorming mbt vaccineren
  - Methodes variëren van uitgebreide vragenlijsten tot 1 vraag
  - Geen uniformiteit; ‘appels met peren vergelijken’

---

¹Bussink-Voorend et al. A systematic literature review to clarify the concept of vaccine hesitancy. Nat Hum Behav 2022; online ahead of print.

Stappen in het vaccinatieproces

Stappen in het vaccinatieproces

Conclusie van het literatuuronderzoek¹:

Vaccine hesitancy = besluiteloosheid tijdens het maken van een keuze of men vaccinaties wil accepteren

---

¹Bussink-Voorend et al. A systematic literature review to clarify the concept of vaccine hesitancy. Nat Hum Behav 2022; online ahead of print.

Vaccine hesitancy in Nederland

1. Wat is vaccine hesitancy?

2. Hoeveel ouders zijn vaccine hesitant?

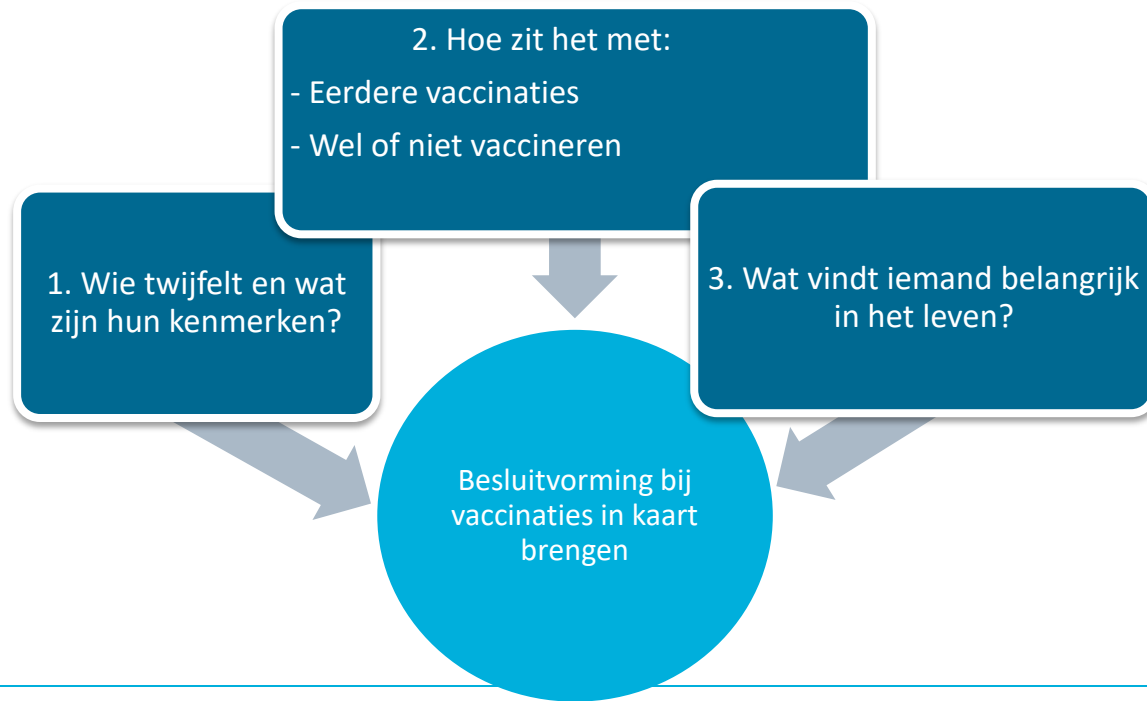
3. Wat zijn de kenmerken van ouders met vaccine hesitancy?

4. Welke interventies zijn effectief?

CHOICE studie | doelstelling

CHOICE studie | methoden

- Vragenlijst ontwikkeld door onderzoeksteam, getest door ouders en JGZ collega's
- Doelgroep: ouder van een pasgeborene
  - Informatiebrief bij JGZ contactmoment
  - Ouders vullen eenmalig de vragenlijst in
- 6 JGZ organisaties doen mee
- Doel: 500 deelnemende ouders

The image shows a screenshot of an email from Radboudumc. The header features the Radboudumc logo and the subject line 'Keuzes over vaccinatie voor kinderen'. The body of the email is addressed to 'Beste ouder,' and contains the following text: 'Hartelijk dank dat u meedoet aan het CHOICE onderzoek over keuzes over vaccinaties voor kinderen. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door het Radboudumc in samenwerking met GGD Gelderland Zuid. Per gezin kan 1 ouder deelnemen aan het onderzoek. Als eerste is het belangrijk dat u de informatie voor deelname aan onderzoek heeft gelezen. Daarna geeft u toestemming. Hierna start de vragenlijst vanzelf. Als u vragen heeft over het onderzoek, kunt u contact opnemen met de onderzoekers via studie.choice.ELG@radboudumc.nl'. At the bottom of the email, there are three buttons: 'Volgende >', 'Annuleren, verwijder alle ingevulde antwoorden', and 'Laad onvoltooidde enquête'. The footer of the email reads 'Radboudumc - Eerstelijns geneeskunde'.

Voorlopige resultaten

Volgende stappen

- Dataverzameling afronden, uitgebreide analyse:
  - Karakteristieken en associatie met vaccine hesitancy
  - Koppelen aan vaccinatiedrag op basis van vaccinatiegegevens bij leeftijd van 6 maanden
- Vervolg studies/projecten:
  - 2023: sub-studie met laag opgeleide ouders
  - Ontwikkelen en onderzoeken van een tool specifiek voor ouders met vaccine hesitancy

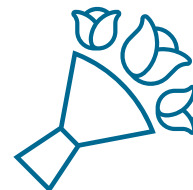

Take home messages

- Vaccine hesitancy = besluiteloosheid in keuze over vaccinaties
  - Niet hetzelfde is als vaccinatiegedrag (wel/niet vaccineren)
- Voorlopige uitkomst CHOICE studie: circa 1 op 10 ouders valt in de vaccine hesitant categorie
- Aandacht voor vaccine hesitancy
  - Wie is vaccine hesitant en hoe kunnen we hen ondersteunen?
  - Relatief nieuwe ontwikkeling, waar we weinig zicht/grip op hebben
  - Veel onderzoek gaande en interventies in ontwikkeling om ouders te ondersteunen

---

Met dank aan:

- Onderzoeksteam Radboudumc
  - Eerstelijnsgeneeskunde: Dr. Jeannine Hautvast, Dr. Olga Visser
  - IQ Healthcare: Prof. Marlies Hulscher, Dr. Lisa Vandenberg, Irma Maassen
- Deelnemende ouders en JGZ organisaties aan het CHOICE onderzoek

---

Dank voor jullie aandacht!

Oproep: werk je met een populatie van voornamelijk laag opgeleide ouders en wil je helpen om vaccine hesitancy ook bij deze groep in kaart te brengen?

Interesse? Stuur een mailtje naar daphne.bussink-voorend@radboudumc.nl

---

Radboudumc